

FRONTUL MĂRĂȘEȘTI

• ILUSTRAT •

Scopul acestei reviste este: de a propaga dragostea pentru Rege, Neam și Țară, de a strânge legăturile de camaraderie dintre foștii luptători, de a comemora faptele glorioase din războiul pentru întregirea Neamului, și de a pune la îndemâna Ostașilor dela Hotare o literatură de un înălțător patriotism.

Redacția și Administrația
BUCUREȘTI I
Strada Edgar Quinet Nr. 6

REVISTA APARE SUB CONDUCEREA D-LOR:
General G. DRĂGĂNESCU și VASILE G. ȚIFESCU
Inscrisă la Tribunalul Ilfov S. I Com. Reg. publ. per. sub No. 558/1939

Redacția și Administrația
BUCUREȘTI I
Strada Edgar Quinet Nr. 6

REGELE FERDINAND I

Războiul de azi este un act de reparație istorică.

Drepturile unui neam nu stau nici în coroane de suete, nici în titluri istorice găsite în arhive sau biblioteci, nici în tratate câștigate prin jocuri de echilibru politic, prin târguri sau donații internaționale. Ci este drept al unui neam tot ce este în stare puterea și sufletul lui de dreptate să cuprindă și să păzească.

Acolo unde veacuri dearândul se deapănă aceeași viață, acolo unde mor bătrânii rostind cuvântul de „Dumnezeu” în același fel; acolo unde se nasc copiii strigând „mamă” cu acelaș cuvânt; acolo unde mulțimea se adună cu acelaș suflet și acolo unde acelaș sânge e gata să cuprindă aceiași jertfă pentru acelaș pământ; acolo și numai acolo stă dreptul unui Neam.

Pe Pământul Basarabilor și până dincolo de Nistru ca și pretudindenii unde bate inima românească, acolo este dreptul și viața noastră, și nimic pe lume nu ne va opri, s'o culegem acolo unde Dumnezeu și pământul au dăruit-o, iar veacurile n'au putut-o stinge.

MIHAI ANTONESCU

Vice-Președintele Consiliului de Miniștri

Pentru ca să întărească brațul credincioșilor săi cu puterea tăriei sale, pentru biruirea și călcarea celor ce se scoală asupra noastră, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca neclătită, nebiruită și izbăvitoare putere, întărire bărbăție și vitejie să dăruiască oștirea noastră cea cu numele lui Hristos miruită, spre sfărâmarea vrăjmașilor bolșevici, a celor ce împreună cu ei se scoală asupra noastră și a tuturor violențelor lui sfaturi, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să acopere fețele celor ce se împotrivesc oștirilor noastre, de rușine și de necinste, iar inimile acestora să fie cuprinse de frică și de groază, și ingerul Domnului să-i prigonească și să-i prindă, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să rușineze pre vrăjmașii noștri, și să preamărească cu puterea crucii pe dreptcredinciosul și de Hristos iubitorul nostru Rege Mihai I și pre tot poporul său, Domnului să ne rugăm.

Mu spre puterea noastră nădăjduim, că nu arma noastră ne va mântui, ci ajutorul tău cel a totputernic cerân-

du-l și la a ta putere nădăjduind, ne intr'armăm asupra vrăjmașilor noștri și numele tău cu credință îl chemăm, cu umilință ne rugăm ție atotputernice, Doamne, cu milostivire auzi-ne și ne miluește.

Aparătorul creștinilor surpă cu crucea ta cea nebiruită pe vrăjmașii cei ce te hulesc pre tine și ne îngrozesc pre noi, cu trăsnet din cer îi împrăștie și cu brațul tău cel puternic supune-i pre ei supt picioarele oștirilor noastre, rugămu-ne ție, auzi-ne și ne miluește.

Doamne milostive și veșnicule Părinte, gonește pre cel ce s'au lepădat de la dragostea ta: pe vrăjmașii noștri bolșevici; surpă-i cu viforul mâniei tale; turbură sfaturile lor cele violente; acopere fețele lor de necinste și rușine în veacul-veacului, și cu puterea judecării tale, sfărâmă trufia lor, iar numele tău mărit să fie intru noi, cu osârdie rugămu-ne ție, auzi-ne și ne miluește.

(Ectenii la Utrenie,
după cartea I. P. S. mitropolit Tit Simedrea)

ȘTEFAN CEL MARE

de Prof. MIHAI A. ANTONESCU

Vice - președintele Consiliului de Miniștri și Ministrul
Propagandei Naționale

Și-a cucerit tronul prin luptă.

Prin luptă dreaptă.

De aceea s'a numit „direptate“,
lunca Siretului unde a fost uns
Domn de mitropolitul Teoctist.

Și-a păstrat Tronul prin luptă.

Întreaga lui Domnie a fost pre-
sărată de războaie.

A sdrobit pe vecinii trufași și pe
toți cei ce au stat împotriva rostu-
rilor sale de Domn mândru, de Ro-
mân stăpân.

A rezemat Moldova pe o armată
de temei și i-a așezat hotare sănă-
toase din Pocuția și Hotin până la
Chilia, Cetatea Albă, dincolo de
Nistru.

„La lucru de războaie, meșter era
— zice cronicarul, — unde era ne-
voe însuși se vâra, ca văzându-l ai
săi, să nu îndărăpteze și pentru a-
ceea rar războiul de nu biru'a“.

A făcut loc, prin luptă, Țării și
Numelui său în istorie și în lumea
creștină, războindu-se în Principe
credincios cu necredincioșii, în ve-
cul măreției otomane.

„Faptele tale, în contra Turcilor
infideli, au adus atâta faimă nume-
lui tău și ești de toată lumea lău-
dat“, i-a scris Papa Sixt IV.

A avut conștiința rostului româ-
nesc în lume și apostoliceii noastre

misiuni de dig creștin în contra nă-
vălitorilor.

„Țara noastră este poarta creș-
tinătății“, — scria el la 25 Ianuarie
1475, — „prea luminaților și prea
puternicilor Domni a toată crești-
nătatea cărora scrisoarea le va fi
arătată sau de care va fi auzit“..

„Dar dacă această Poartă a creș-
tinătății, care este Țara noastră, va
fi pierdută, — Dumnezeu să ne fe-
rească de așa ceva — atunci toată
creștinătatea va fi în mare primej-
die“.

Așa a țesut Ștefan rostul nostru
în lume.

A fost un Domn mare, neîntrecut,
un român care ne-a deschis cu spa-
da loc în istorie, întemeindu-și Sfân-
ta Coroană a unui Ștefan care a cin-
stit creștinătatea fără trufie și fără
scadențe.

Cinstirea morții lui slujește o

Mănăstirea Voroneț.

Mănăstirea Gura Humorului Bucovina.

sfântă Datină și o poruncitoare in-
vățătură națională.

În ceasurile cutremurate de azi,
evocând intrarea lui Ștefan Vodă al
Moldovei în istoria românească de
totdeauna ne simțim mai mari și
mai puternici.

Dumnezeu a vrut, Români, ca azi
în ziua marelui său sfârșit oștile
regești, cărmuite de mareșalul An-
tonescu, să pornească o mare și
sfântă luptă pentru Neam și pentru
Rege, pentru Dreptate și Dumnezeu,
cinstindu-i moartea.

Azi, de sfântul lui sfârșit... iar pe-
ste veacuri, încrustând hrisov în
hrisovul vremii, biruința ce va să
vină, cronicarul își va muia pana în
bătrâna credință creștină și voivo-
dală și va scrie :

Oștile românești ale Mareșalului
au cucerit biruitoare pământul stră-
moșesc, cotropit de necredincioși în
ziua de moarte a marelui Ștefan, re-
învind neamul.

Și „Poarta creștinătății“ a rămas
nebiruită și semeată, semn al Dom-
nului, al Dreptății nepieritoare.

ȘTEFAN CEL MARE

Poporul a făcut deosebire între cei doi domni glorioși din trecutul nostru atât de sbuciumat: Ștefan cel-Mare și Mihai Viteazul.

„Mare” poate cuprinde și noțiunea „viteaz”. „Mare”, poporul mai adaugă uneori și „sfânt”, însemnă complet, pe deasupra tuturor. Mai ales când acest calificativ se dă unui domn, conducător al mulțimii, îndrumătorul unui popor, cel de care ține soarta țării, „mare” nu e numai biruitorul pe calea armelor ci și dirigitorul sufletesc. Numai așa se poate înțelege cât de greu apăsa o coroană capul celui ales să conducă, dar și cât de anevoie e să se găsească omul, căruia Coroana să-i deștepte toate puterile pentru a merita numele de „mare”.

Ștefan e suflet din sufletul poporului moldovenesc. E și o reprezentare a însușirilor etnice. Are toate calitățile celor din care se trage, ca și cusururile lor. Cele dintâi umbresc însă pe cele din urmă, deși sunt clipe când și acestea se ivesc. Deaceia el trăește mai viu în legende de cât în istoria cultă. Moldova întreagă e presărată de amintirile Voevodului chiar pe unde nici n'a trecut vre-o dată. Alexandru Machedon nu a călcat prin părțile ardeleni, dar sus pe creasta Cheilor Turzii se vede, după credința poporului, urma copitei lui Bucefal. Așa e și cu Ștefan.

Pentru popor „Vodă” e Ștefan. Pentru alți domnitori le mai adaugă și numele. Pentru Ștefan ajunge cuvântul Vodă: Dealul-lui-Vodă. Vadul-lui-Vodă. E semnul celei mai desăvârșite vechinicii transmisă din generație în generație, pentru că Vodă a fost al țării și al poporului, trunchiu rămuros, cu roade bogate tocmai pentru că rădăcinile lui sunt resfirate în adâncul sufletului strămoșesc.

În adevăr, ceiace e sfânt în faptele lui Ștefan, este dragostea nețănmurită de țară. E de ajuns să cetești cuvântarea lui Țamblac, moșul și trimesul Domnului Moldovei, ținută în fața Senatului venețian în 1478, pentru ca să simți religiozitatea iubirii de țară. Sunt cuvintele repetate ale domnitorului depărtat. Sunt icoana călăuzitoare a tuturor celor „47 de ani, 2 luni și 3 săptămâni” cât a domnit „eroul creștinătății”. Când zice „țărișoara mea”, spune lumea întregă, totul.

„Nu vreau să mai spun cât de folositoare este pentru treburile creștine aceeaș țărișoară a mea, socotesc că este de prisos, fiindcă lucrul e prea vădit, că ea este saraia Țării Ungurești și al Poloniei și este straja acestor două craii”.

Pentru ea luptă cum poate cu vi-

tejia armelor ca și cu înțelepciunea ori iscusința diplomatică. Strateg desăvârșit nu învinge atât prin numărul ostașilor înarmați cu ghioage, topoare, coase și sulii pentru luptă apropiată, folosindu-se mai mult de arcuri și săgeți decât cu arma de foc, la lupta depărtată. Tactica lui e minunată, bazată pe cunoașterea sigură a locurilor.

„Ștefan Vodă la gol n'a îndrăsnit să ieasă, ci numai la strâmtoare nevoia de le făcea sminteală” scrie Gr. Ureche.

Alegea loc strâmt; aștepta, pândea și lovea în plin, când nici nu se aștepta dușmanul la atac. Lipsa armamentului o împlinea cu chibzuita alegere a naturii, atât la Podul Înalt cât și la Codrul Cosminului, când și copacii îi stăteau într'ajutor, ținând locul tunurilor.

Pentru apărarea „țărișoarei” lui se sbuciuma de colo-colo, neogoiat, nu însă în marșuri fără țintă hotărâtă. Când la Suceava, când în fața Chilieii, când în Secuime, când la Hotin, unde nici gândul nu l-ar fi dus, de oarece nu el căuta lupta ci mai întotdeauna numai se apăra. Și avea împotriva cui să se apere. Nu era colț de țară care să nu fie amenințat. Dinspre răsărit Tătararii, din partea Ungurilor trufașul Martiaș Corvin, dinspre miază-zi Turcii. Chiar dinspre miază-noapte nu l-au cruțat nici leșii, cu care Ștefan căuta să se aibă bine. Aspră le-a fost însă pedeapsa din Codrii Cosminului. Nici dinspre frații vecini de dincolo de Milcov nu avea liniște și siguranță, „căci Muntenii sunt pentru noi ca și Turcii. Și să credeți că așa e cum spunem noi, căci nu este altfel decât așa”.

Pentru ca să afle orice mișcare a dușmanilor care roiau de jur împrejur, înțelegerea un serviciu complet de informațiuni, pretutindeni, fie prin oameni anume plătiți, fie prin trimiși anume, „iscoade” cum spune cronicarul. Și deaceia rar când dușmanul îl surprindea: „Unde nu cugetai, acolo îl aflai”.

Datorită acestui sistem vast de informațiuni precise putea să comunice știri depărtate chiar celor din apus.

„Și despre Turci așa să știți că iscoadele noastre ne-au povestit acestea: că a venit pe mare. Ahmet-pașa cu galere și au bătut Caffa vreme de trei zile iar în ziua a patra Turcii au biruit și au cucerit Caffa. Ea este până acum în mâinile Turcilor. Altfel nu este”.

Și poruncește solilor grabă.

„Să nu vă odihniți nicăeri, ci să vă grăbiți ziua și noaptea spre noi, cât se poate mai iute. Și altfel să nu faceți”.

Numai așa a putut să scape de durerea ca să-și vadă, către sfârșitul domniei, Moldova lui ocupată de armatele leșești ale regelui Albert. Viclenia a-

cestuia fu înțeleasă. Pe când Ștefan ar fi purces cu oștirea lui către Țara-de-jos, Albert vroia să dea lovitura în inimă, la Suceava. Înțelepciunea birui.

**Fug Leșii, fug Cruciații și fuge Craiul
Îi duce Domnul Ștefan, cum vântul duce palul;
Iar tabăra leșească un lung pustiu rămâne
Sub apriga furtună a cetelor române.**

„La lucruri de răsboaie meșter”, era și viteaz. Ca și mai târziu Mihai „unde era nevoie, însuși se vâra, ca văzându-l ai săi să nu îndărăpțeze. Și pentru aceia rar răsboiu că nu biruia”.

Dar vitejia lui era susținută de o administrație iscusită a armatei ca și de măsuri tactice hotărâte. Arta răsboiului la el era desăvârșită, corespondătoare vremii dar și cu dispoziții originale.

Tot așa și în tactică, gândirea moldovenească în sec. al 15-lea s'a manifestat prin soluții proprii, care ținea seamă de scopul general urmărit: de apărare a ființei neamului și de posibilități” (Gen. R. Rosetti).

Deosebit de Mihai, marele Ștefan știa să-și strângă în jurul său buni comandanți dar și credincioși soldați, care repede alergau la chemarea buciului. Nu-i legau numai apărarea comună a țării, resumată în vatra satului fiecărui. Legătura era mai adâncă, sufletească, cea nebiruită nici prin sânge nici prin foc.

Și călărași din fugă, prin sate, prin orașe Răcnesc: „Săriți cu toții pe lițele trufase! Viteazul Ștefan Vodă vă cheamă 'n vitejie. Cine-i mișel să fugă, cine-i român să vie!” Toți au răspuns: „Trăiască Moldova” și s'au dus.

În relațiunile lui dovedea înțelepciunea chibzuită a celor aleși. Chiar la începutul domniei sale ș'a arătat destoinicia în căutarea oamenilor. Nu a pornit cu vărsare de sânge împotriva partizanilor lui Petru Aron, cel care a omorât pe Bogdan, l-a ademenit cu bineșorul, făcându-i credincioși partizanii. Cum lucra cu boerii, se purta și cu oștenii. Ca și Napoleon, în lipsă de șefi ridica la grade înalte din cei viteji, de jos, iar în ocaziuni solemne nu aducea laude, ci răsplătea pe cei avani la luptă. Multe familii razeșești de azi păstrează încă actele de danie de pe vremea lui Ștefan.

„Și apoi porunci tuturor vitejilor și boerilor săi să se adune în ziua de Sf. Nicolae la locul ce se cheamă Hărlău și acolo făcu atunci Domnul Ștefan-Vodă mare ospăț tuturor boerilor săi dela mare până la mic, și mulți viteji făcu atunci și cu daruri scumpe îi dăruie pe fiecare după destoinicia sa”.

Împrejurările îl sileau uneori să-și iasă din fire. Atunci era iute, năsprănic în mânie. „De multe ori la ospete omoară fără giudet”. Privirea sclipiitoare a măniosului domn „om nu mare

FÂNTÂNA BALAURULUI

În fața vetrei, stăteau la cislă, câțiva soldați, cinchiti jos, pe vine, în fumul lute din bordeiul luminat numai de focul de sub hornul de nuiele:

„Ei, acum haide să vă povestesc și eu ceva, fraților, despre sublocotenentul nostru Braica” — zise soldatul Avram Ion, trăgând cu sete dintr'un muc de țigară, care era cât pe ce, să-i frigă buzele, dacă nu-l scuipa la vreme. — Sublocotenentul Braica, mă băieți, era cel mai îndrăznet și mai iscusit aruncător de grante din tot regimentul 66 de infanterie... — Da ia mai zvârle, mă Tăbuc, o ceoată pe foc, că mă cam strânge 'n spate.

— Au să plesnească ouăle corbului la noapte, zise rezervistul Tăbuc, zvârlind pe vatră un putregai scorbuos.

— Si inima 'n dușman are să plesnească, făcu trompetul Totoi, care sta grecește, de parcă era Pașa din Vidin; și-și scăpără, fulgerul alb al dinților, pe fața neagră ca fundul ceanului.

— ...Care vra să zică, cum vă spuneam — prinse a-și depăna mai departe firul soldatul Avram Ion — sublocotenentul Braica n'avea pereche în zvârlitul granatelor. Zicea: „Uite, mă leat, pe asta îl pălesc drept în numele Tatălui” — și dela o zvârlitură de piatră, mi ți-l izbea drept la mir.

Când lupta regimentul nostru la Cochirleni, în Dobrogiă, numa-l auzeam:

„Mă leat, care merge cu mine la vânat, că s'au așezat dușmanii turcește în fundul bârlogurilor și stau la taifas cu lulele-în gură.

— Merg eu.

— Si eu.

— Mergem și noi, domnule sublocotenent.

— Ei, haideti dacă mergeti; haideti mai repede, că-i ceasul cel mai potrivit acu... Și fără gură, băeți, — nici pasere măiastră să nu ne simtă“.

Și porneam așa ca vr'o zece, tot „tuchilus“, tot tuchilus: când în patru labe ca niște dihanii; când pe burtă ca șarpia, cu domnul sublocotenent Braica în frunte. Mergeam noi așa prin spinăris si printre tufe, de sânger și de smeură, ca preț de un ceas, de ne însângerăm „mânu-rile“; și când ajungeam, ca la treizeci de pași de tranșeele dușmane, stam o bucată de vreme doști după niște tufăris, ridicăți pe mâni și ne uitam ca niște broscoi, — și când ne șoptea sublocotenentul: „Pe ei, băeți“, odată săream, drept în picioare, ca mușcați de o viperă, și prindeam a zvârli granatele, de se făcea, mamă, o învălmășeală, de ziceai că vermuesc vermii pe-un stărv. Zvârleam noi de ne treceau sudorile; da' sub-

locotenentul Braica făcea prăpăd.

Și numai când răpezeam cea din urmă granată, ne-întorceam la șanțurile noastre. Asta cam în fiecare zi se-întâmpla, că era patima sublocotenentului Braica. — Maică, maică, i-auziți ce mânia lui Dumnezeu i-afară! Mâne facem hrube de cărteți, ca să eșim la lumină. — Om ca dânsul, să-i fie dragă primejdia și să-i placă să se joace cu moartea n'am mai văzut în tot războiul ista vajnic. Ii sticleau ochii în cap, ca la lup, când s'aprozia primejdia, și-i tremurau nările de parc'adulmeca sângele.

Uneori, nu vroia să ia pe nimeni cu el; așa avea el câte-un gust:

„Azi mă duc, mă băeți, singur la vânatoare, spune, aninându-și liniștit la centură granatele.

— Da' luați-ne și pe noi, domnule sublocotenent: să nu vi se-întâmple ceva, îl rugam noi.

— Vorba leat! Când am las că mă duc singur, s'a mântuit: mă duc singur. Nu știți, bre, că sublocotenentul Braica nu-și caică cuvântul; așa-i, dă, el: trăsnet cu leuca“.

Și pleca singur-cuc și intra fără frică, în bungetele codrului, în care, în unele cotloane, puteai să tai cu cutitul întunericul. Avea el așa ale lui ciudătenii, — da încolo: bun să-l pui la rană.

Tot neavând astămpăr și tot umblând el așa, ca un prepelicar, dă^o duse de-o baltă cu trestie înaltă, pe lângă care trecea un drum lung

ce mergea la o fântână, unde veneau soldații vrăjmași de luau apă. Când pleca singur, întins acolo se ducea. Intra în baltă și aștepta acolo neclintit, ascuns în trestia, care fășia ușurel în vânt.

Trecea un vrășmaș la fântână, trecea al doilea, trecea al treilea — și el nu se mișca: numai ochii i se măreau și-i sticleau ca unui lup și-i tremurau nările. Și venea și al patrulea și al cincilea, și al șaselea și ei tot ca de piatră, în mijlocul bălții; numai ochii li ardeau mai tare... Și mai treceau și alții, și se strângeau la sfat împrejurul fântânei, — că acolo era stanistea lor și era răcoare și bine și apa rece ca ghița, de te tăia la dinți, și limpede ca lacrima. Și când socotea el că-s destul și nu-l mai răbda inima, ridica odată brațul lui de criță, măi tată, și începea a zvârli granatele, cari hulau ca tunul. Și când îi vedea zăcând cu toții grămadă împrejurul fântâniei, ca stărvurile din jurul fântâniei balaurului din poveste, — esea din baltă și prăvălea, cu piciorul, toate trupurile în iaz. Apoi spăla, cu câteva ciuturi de apă, sângele; și, după ce ștergea așa toate urmele, ca să-i pice și în alte zile vânatul, se întorcea liniștit la tranșeele noastre, de parcă n'ar fi făcut nici o ispravă și s'ar fi plimbat numai, așa, de-a frunza frâsinelului, prin codru verde. — I-auziți, mă fraților, ce viforinită i-afară... Ia mai zvârle, vere Tăbuc, o ceoată pe foc... Și iac așa cu domnu' sublocotenent Braica... Acu e rănit cică și-i într'un spital la Iași. Sfântă să-i fie mâna...“

N. N. Beldiceanu

UN PRIVEGHIU

Abia debarcați la Silistra, pornirăm mai departe, spre satul Kali-Petrovo. Aici, un aviator, ne aduse vestea agoniei Turtucaii. De abia ne așezarăm pe iarbă, să îmbucăm ceva, și zărim un călăreț apropiindu-se, în goana calului era aghiotantul brigăzii, care ne aducea ordinul să plecăm, fără zăbavă, spre Kara-Omer, ca să apărăm retragerea Diviziei a IX-a. Și, iată-ne porniți, pe drumul plin de pulbere, spre inima Cadrilaterului, fără artilerie și fără cavalerie. Merserăm așa, în necunoscut, flămânzi, și însetați, și rupți de oste-neală, așteptându-ne, la fiecare pas, să fim atacați de Bulgari.

Era o zi mohorită și rece de toamnă și zărilor erau pline de taină. Urcarăm dealuri pustii, trecurăm prin Kali-Petrovo gol și Kara-Omer, care ardea, cu'n fum gros și negru, cum arde păcura.

Stoluri de păsări ciudate se ro-

teau zăpăcite împrejurul flăcărilor, cu țipete ca de copii; și, ascultându-le, mi se părea că ard acolo pruncii uitați de părinți, în vâlmășagul fugii. Mergeam prin locuri necunoscute, mute și pline de ta'nă, ca și fețele bulgarilor. Priveliștele pietroase și întunecate, sămăneau cu chipurile aspre și mohorite ale bulgarilor. Din ele părea că izvorăște aceeași ură neagră și mocnită. O prevestire, parcă, îl chinuia pe fiecare din noi; un gând amar ne sta ca un piron bătut în frunte; dar, cel mai tăcut și cel mai neguros, dintre toți era sublocotenentul Iov. Iși mângâia nervos, cu ochii în zarea opacă, barba fină ca mătasa, și nu-și mai desclăștase gura de ceasuri. Cum mergeam așa, în neștire, deodată, ne pomenirăm c'o grindină de gloante de pe-un deal pietros, care părea pustiu.

Ne desfășurărăm, într'o clipă, în trăgători și lupta începu aprigă. Cel

dintâi care căzu, fu sublocotenentul Iov, — și rămase mort pe loc, la doi pași de mine, cu tâmpla însângerată. Ca într-o fulgerare îl zării, cu fața cătră cer; apoi nu-l mai văzui. Cătră seară, Bulgarii amușiseră, în vizuinele lor; și dealul sur, ca o cetate, păru iar fără suflet de om. Regimentul nostru se aciua într'un clin de teren; două companii fură așezate în avant-posturi. Eu, cu'n prieten, intrarăm într'un bordeiu turcesc, din răscrucea drumurilor, pe cari nu se vedea țipenie de drumet. Înăuntru erau două prispe de pământ, o masă murdară, sprijinită pe niște țăruiși; o vatră afumată și pătată de drojdi de cafea; pe vatră un ibric de aramă plin și el, aproape până la gură de drojdie, și câteva feligene și pahare știrbe; iar în geamul cât pumnul, o oală c'o garoafă creață. Era cafeneaua unui turc bătrân, care fugise când se apropie regimentul nostru. Pe vatră mai clipeau somnoroși câți-va tăciuni. Un motan, cu blana mâncată de râie, numai pielea și oasele, se freca de picioarele noastre și mieuna scârțâit, ca o ușe cu balamalele ruginite.

Ne așezarăm pe-o prispa, și, lihrăiți de foame cum eram, începurăm a rupe hulpavi dintr'un hartan de slănină, când intră ordonanța sublocotenentului Iov.

„Să trăiți domnule locotenent, dumneavoastră știu că erați tot împreună cu domnul sublocotenent al meu: n'ați văzut, vă rog, unde-a căzut? C'asa mi-a spus un soldat, că l-a văzut căzând împușcat în frunte... Da'

eu, în invălmășeală, l-am prăpădit din ochi și nu l'am mai putut găsi...

— Ba l'am văzut, mă Axinte: a căzut mort pe loc, tocmai lângă nukul de subt deal.

— Eu mă duc să-l aduc, domnule locotenent.

— Nu se poate, mă Axinte, că acolo's stăpâni acu bulgarii.

— Eu tot mă duc, domnule locotenent...“ și eși.

Afară, se coborâse noapte adâncă, să-ți scoți ochii cu degetele, și se stârnișe un vânt tăios, care fășia aspru prin salcâmul prăfuit dela ușa bordeiului. Pe prichiciul hornului, era un hârb cu untură și c'o fiștilă. O aprinsei, după ce astupai, mai întâi, fereastra; și rămăserăm, și eu și prietenul meu, cu coatele răzemat pe masă, tăcuți, în lumina vântată a opaițului, care umplea bordeiul de duhoare de untură rancedă, — și nu ne mai puturăm atinge de mâncarea de pe masă: niște slănină, niște ceapă, și o bucată de pâine neagră și uscată cremene.

Afară, vântul țiuia ascuțit și năvălea, pe horn, în bordeiu; și noi tăceam, cu capetele în palme. Motanul, mort de foame, ne da mereu târcoale și își freca blana de cizmele noastre pline de glod. Și la urmă, văzând că nu-l luăm în seamă, sări pe colțul mesei; și rămase acolo, un răstimp, ghemuit, cu pielea împunsă de ciolanele picioarelor, privindu-ne țință, cu ochii: când verzi ca niște smaralde; când roșii ca două pietre de rubin. S'odată, să șupuri, se târi, pe

pântece, până la slănina de dinaintea noastră, și prinse-a înghiți lacom.

„Nu mai vine Axinte, zise prietenul meu, după o bucată lungă de vreme.

— L'o fi prins bulgarii, murmurai eu; a trebuit să se strecoare printre santinele“.

Dar chiar atunci, auzii niște pași pe lângă bordei; și ușa se deschise și ordonanța intră, cu trupul țeapăn al sublocotenentului lovit în brațe. Il așeză pe prispa dimpotrivă, și eși iar, fără să spuie nici un cuvânt; dar se întoarse-îndată, cu lada de campanie a sublocotenentului pe un umăr, și o așeză jos, lângă vatră. Scoase, dintr'un buzunar, cheia legată cu o sfoară de o cheutoare, ingenunche și deschise lada. Căută mult, prin fundul lăzii, printre albituri; și în bordei se răspândi o mireasmă slabă de lămâiță, ca un parfum de melancolie. Scoase un pachet de scrisori, legate cruciș c'o panglică roșie, ș'un buchet de viorele uscate. Se ridică și se apropie de mort. Ii descheie tunica la piept și-i vârî pachetul de scrisori în buzunar. Apoi îl încheie încet, parcă se temea să nu-l țrezească. Ii puse buchetul la cap, lângă obraz. Ii așeză binișor, mânil pe piept; aprinse un capăt de lumânare de ceară dela opaiț și îl lipi la căpătâi. Dădu cu ochii de garofa din fereastră, ș'o luă ș'o așeză lângă lumânare.

Apoi rămase tăcut, cu capul plecat, cu mâinile bătătorite și vânoase, de om de țară, încrucișate pe pântece.

N. N. BELDICEANU

Poate că va fi Lisandru... Poate că va fi Călin...

de VASILE MILITARU

Sus pe deal, în revărsatul zorilor de primăvară,
Un moșneag cu brumă'n plete, aplecat pe plugu-i, ară...
Ciocârlii ecinesc în slavă. Brazda se răstoarnă, grasă,
Iar moșneagul, dus pe gânduri, tot mai greu pe plug apasă.

Dar în timp ce se răstoarnă brazde lungi cu maci și nalbă,
Fierul plugului, de-odată, saltă'n sus o hârcă albă...
Boii se opresc pe glie, fărcaș nimeni să-i oprească,
Iar bătrânul, — ars, — ridică hârca albă omenească...

O privește lung moșneagul !... Lacrimile'n gene-i vin :
„Nu cumva e-a lui Lisandru?... Nu cumva e-a lui Călin?...
Doi flăcăi avu bătrânul și căzut-au amândoi,
Fără să știe unde, — jertfa marelui război...

„Că pe-aici a fost prăpădul ca nici-unde și nîcîcînd :
„Tunurile, mânioase, au gemut trei luni în rând.
„Iar în crâncenul încaer
„De oștiri vijelioase,
„Cerule s'a umplut de vaer
„Și câmpiile, de oase,
„Iar de-atunci nu se mai știe: sus în deal sau jos în lunci,—
„Au pierit și ei cu floarea satului pierită-atunci“...

Și moșneagul, — dus cu totul în a gândurilor valmă, —
Cercetază hârca albă, care-o ține trist în palmă :

„Dinții mici, cu strungăreață... cum avut-au amândoi...
„Uite... are fruntea'ngusă, cum era și-a lor... apoi,
„Parcă mi-e mai cald în suflet, de când hârca'n mâini o țin...
„Poate că e-a lui Lisandru... poate că e-a lui Călin !...“

Sus pe dealul plin de grâne, unde patimile pier, —
In răscruce, — avându-și chipul par'că zugrăvit pe cer, —
O troiță străjuește țărna unui biet mormânt,
Unde stă să odihnească os din trupul unui sfânt..

Flori de maci, de sânziene și cicoare din ogor,
Coperitu-i-au mormântul ca'ntr'al țării tricolor.
Și, — sobor a mîi de ingeri, — ciocârlile de sus
Cântă par'că imn de slavă sfântului ce doarme dus...

Iar la zile mari, — în gene, cu sclipiri de pietre rare, —
Un moșneag aprinde-acolo câte-un pai de lumânare
Și'n mireasmă de tămâie, vântul fură un suspin :
Poate că va fi Lisandru... poate că va fi Călin !...“

RĂZBOIUL SFÂNT

Armata sovietică, marea armată, pregătită drăcește pentru a invada Europa și a-i distruge civilizația prin comunismul jidovesc, nu mai este.

Pe toată întinderea imensului front din răsărit armatele bolșevice au fost zdrobite.

și-au sacrificat viața pentru zdrobirea dușmanului, pentru liniștea și viața noastră.

Monstrul bolșevic își organizase timp de aproape un sfert de veac cea mai uriașă și mai infernală pregătire ofensivă și în același timp fortificații defensive, ca să înădușe

în brațele comuniste întreaga civilizație a Europei.

Europa își datorește mântuirea forțelor armatei germane.

România care a adăogat sacrificiile ei celei ale Reichului este mândră de această contribuție la salvarea Europei. — Ne-am căutat dreptatea și am urmat firul tradiției noastre de apărători milenari ai creștinătății și ai civilizației aici în Răsărit.

Mareșalul Antonescu a înscris astfel în istoria neamului, o pagină de mare glorie și de mare înălțare.

Putem privi de-acum viitorul cu deplină încredere: jertfele noastre de sânge vor fi rodnice.

Transnistria este liberată. Hoardele comuniste fug spre Siberia urmărite de puternicele armate germane.

Liniștea și pacea vor domni de-acum înainte aici în răsărit.

De o mie de ani am privit la Răsărit cu groază. Toate hoardele Asiei pe aici au năvălit dar s'au sfărâmat de piepturile noastre de oțel. Strajă neadormită am fost noi aici pentru toate neamurile Europei. Glorioasa și viteaza armată germană, în acest război sfânt a distrus bolșevismul. Europa să nu uite aceasta.

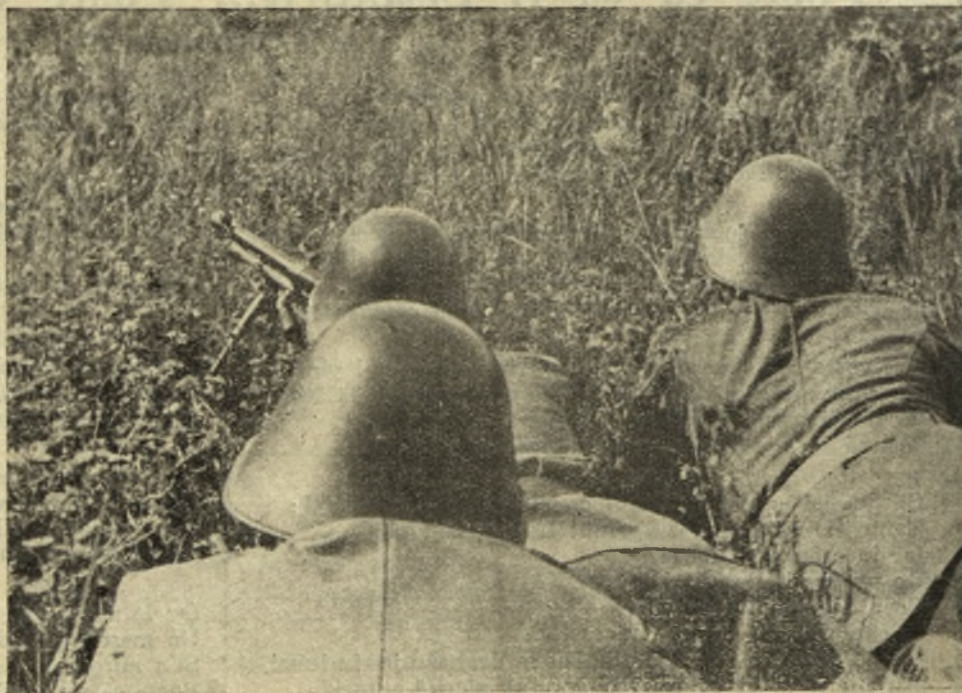
Pe câmpiile ucrainiene, trupele noastre inaintează tot mai departe.

Ele nu mai sunt o primejdie pentru Europa. Armatele comuniste sunt acum prinse în încercuiri fatale, ori se retrag grăbit și în debandă urmărite de armatele germane române și aliate, a căror înaintare continuă în ritm accelerat.

Armata bolșevică nu se va mai putea reface și nimeni nu-i va mai putea veni în ajutor. Nu se va mai înfiripa nici odată visul urât, groaznicul vis pe care l-am trăit.

Europa întreagă a fost salvată. Crunta amenințare dela răsărit a fost înlăturată pentru totdeauna. Apele Prutului, Nistrului și Bugului nu vor mai curge însângerate, și vor legăna iar în doine românești poporul nostru credincios și viteaz care sălășluște pe malurile lor.

Se cuvine să ne închinăm cu recunoștință și pietate la mormintele acelor ostași români și germani cari

Post avansat de pușcă-mitralieră, la marginea unei păduri.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Ofițeri germani și români, după o masă camaraderescă, undeva pe frontul dintre Bug și Nipru.

Pe frontul din Ucraina, pușca-mitralieră sprijinind înaintarea infanteriștilor.

PĂMÂNTUL ȚĂRII

CUVINTE CĂTRE OSTAȘI

de VASILE MILITARU

Iată, dragi ostași, două cuvinte cari trebuie să ne cutremure până în adâncul sufletului, atunci când le grăim : Pământul Țării !...

De pământul acesta sunt legate toate durerile și bucuriile noastre, toate biruințele și înfrângerile, toate cântecele și plânsetele, toate împilările și desnădejdiile, toate clăcile și desrobirile, toată înfometarea și belșugul...

Pentru pământul Țării, ne-am încăerat cu toate hoardele ; am suferit toate bejeniile ; am chiuit de bucurie ori-de-câteori am putut alunga vrășmașii aduși de cele patru vânturi ; am suferit lanțuri și obezi ; scrijeliri pe roată și spânzurători...

Ca să păstrăm mereu acest pământ scump, am plătit pentru el araciul altor Neamuri ; am gemut și am sângerat cu spinarea incovoiată și hiciuită de gârbace, la scara fanarioților ; am răbdat podvada și amarul...

Dar de câte ori a sunat buciul de luptă, ne-am adunat cu miile și am pornit la luptă cruntă cu dușmanii :

Am întins arcurile, au vâjâit ca viforul săgețile ; am frânt păduri de suflți în piepturile vrășmașilor ; am căzut cu zecile și cu sutele de mii, — dar am rămas neclintți pe pământul Țării, de aproape două mii de ani.

S'au năpustit asupra noastră toate vijeliile ; ne-au pârjolit toate vălvătaiele ; ne-au vânzolit toate urgiile ; am înodat prin șuvoae de sânge și, în cele mai de pe urmă, am înălțat steagurile noastre pe cele mai mărețe culmi de biruință, sub slava lui Dumnezeu...

Toate acestea sunt legate de pământul Țării.

Pentru el am luptat, pentru el am suferit și, pentru el, suntem gata să ne dăm și viața, până la unul, fiindcă — fără el — nu înțelegem să trăim.

În pământul pe care l'am apărat cu atâta vitejie, s'au coborât,

cu sutele de mii, strămoșii noștri cei păstrători de Neam și datini, alături de cari își dorm somnul veșniciei alte sute de mii : părinții, frații și copiii noștri, căzuți în marele război al întregirii.

Iată de ce am zis că, grăind cuvintele „Pământul Țării“, trebuie să ne simțim înfiorați din creștet până 'n tălpi !...

Românii cari au fost siliți de felurite interese să și părăsească țara, pentru a merge să și trăiască viața în America sau în alte țări, au simțit totdeauna o covârșitoare jale 'n suflet, ori de câte ori își aminteau de pământul Țării lor.

Mulți dintre aceștia, neputând îndura chinul ce le mistuia inima de dor, s'au întors înapoi și nu rare ori au fost cazurile când unii dintre aceștia, în clipa în care făceau cel dintâi pas pe glia străbună, isbucneau în plâns de bucurie, cădeau în genunchi și sărutau prelung pământul Patriei.

Alții, săgetați în inimă de același dor, dar neputându-se întoarce la vatra părăsită, au scris rudelor sau prietenilor de aci, rugându 'i să le trimită măcar un pumnișor din pământul țării, într-un săculeț, spre a și mai ogoi dorul ce le ardea sufletul.

Aceștia mai ales și-au dat sama cât de scump este pământul țării, leagănul și mormântul strămoșilor și al tuturor celor dragi ai noștri, al căror trup, de mult s'a făcut una cu trupul pământului, pe de-asupra căroră ară azi plugurile noastre, sub slăvi albastre ca cicoarea și sub aleanul ciocârliilor.

Iată pentru ce dar, iubiți ostași, suntem datori să privim cu nețârmurită iubire pământul țării, să și simțim toate svâcnirile lui de viață și să ne dăm cea din urmă picătură din sângele nostru, pentru păstrarea lui, așa cum ni l'au păstrat și lăsat moștenire strămoșii, așa cum trebuie să l' lăsăm și noi urmașilor noștri.

Și acum, după ce am arătat cari sunt legăturile sufletului nostru cu pământul țării, plin de comorile sfințelor oase străbune, — să căutăm a vedea împreună : ce fel de alte comori mai are în el acest pământ scump nouă, pentru ca, astfel, să ne dăm și mai bine seama cât trebuie să 'l prețuim și cu câtă dârzenie trebuie să 'l apărăm, spre a merita binecuvântarea urmașilor noștri.

Făcând această socoteală, — din capul locului trebuie să știm că nici o altă țară din lume n'a fost dăruită de Dumnezeu cu un pământ mai plin de bogății, ca pământul țării noastre, — atât în zăcămintele din adâncul lui, cât și, mai ales, ca putere de rodire.

Dacă luăm bine seama la toate aceste bogății, putem vedea ușor că noi, — spre deosebire de alte țări cu pământuri mult mai sărace, — n'am avea nevoie de nimic care să ne vie din afara hotarelor noastre, spre a duce o viață tot așa de bună ca aceea pe care am dus-o altădată, — bine înțeles, fără să mai facem lux.

Dar să vedem ce bogății are în el pământul țării noastre.

Se cuvine să punem la loc de cinste întâi aurul, căci pentru el se bat Neamurile de când e lumea și s'o bate cât va fi lumea.

Ei, bine, dragi ostași, în pământul țării noastre avem atata aur, în cât, de l'am scoate afară pe tot, am putea să aurim lumea 'ntregă cu el !

Că ne-a dăruiat Prea-Sfântul,
Plin de aur tot pământul,
Și spre el, de când curg anii,
Vin mereu-mereu dușmanii !...

Cu milioanele de kilograme zace aurul în acest blagoslovit pământ Românesc, râvnit de atâtea Neamuri străine, cari, venind să ni'l ia, s'au sfărâmat de piepturile noastre, ca valurile, de stânca de granit !

Impărați pe care lumea nu putea să'i mai încapă,
 Au venit și 'n țara noastră de-au cerut pământ și apă, —
 Și nu voiui ca să mă laud, nici că voiui să te' nspăimânt :
 Cum veniră, se făcură toți o apă și-un pământ !..

Astfel grăește Mircea Cel Bătrân către Baiazid care venise cu oaste păgână câtă frunză-câtă iarbă, să ne cotopească pământul plin de comori...

Aurului îi urmează: argintul, arama, fierul, aluminiul, plumbul și alte metale, ale căror zăcămintele nu vor seca niciodată, și cari aduc Neamului venituri de miliarde de lei în fiecare an.

Apoi, cel mai rar, cel mai prețios chihlimbar și cele mai frumoase marmore, tot țara noastră le are în scumpul ei pământ, — și tot din acest pământ isvorăsc neconținut din negură de vremi acele ape tămăduitoare a atâtor suferinți, — așa zisele „ape minerale“, despre cari s'a dus vestea peste țări și mări, în cât până și Napoleon al III-lea, fostul împărat al Franței, a vrut odată să vină spre a 'și găsi lecuirea în minunata noastră „Apă de Căciulata“.

De sigur, n'o să înșirăm aici toate bogățiile pământului nostru. Am pomenit numai câteva din ele.

Mai sunt atâtea și atâtea altele, peste cari trecem, ca să ne urmăm mai departe firul pe care am pornit.

Dar tot n'am putea să 'ncheem înșiruirea comorilor pământului nostru, fără să amintim de încă una, — aceia denumită „aurul negru“, asupra căruia sunt ațintiți ochii lumii întregi : **petrolul Românesc !**

Da, țara noastră se mândrește cu această comoară, între Neamurile lumii, așa cum se mândrește o fată mare jucând în horă, pe pieptul căreia strălucește o întreită salbă de galbeni mari, la care privește satul tot!... Toți flăcăii vor de nevastă o asemenea fată !..

Numai că, acei flăcăi cari ar vrea-o de nevastă, — adică Nea-

murile străine, — au înțeles de mult, că noi... n'avem fată de măritat !

Sălbile astea de galbeni mari de la gâtul fetii noastre, sunt însă mereu sporite de doi mari împărați, cărora noi Românii le facem adâncă plecăciune, că ni'stare dragi și scumpi : **Măria-Sa grâul și Măria-Sa porumbul !..** Dar pe aceștia, voi, dragi ostași, îi cunoașteți îndeajuns...

Pe scurt arătate, cam acestea ar fi cele mai însemnate izvoare de bogăție națională ale noastre.

Așa dar, comori peste comori ne leagă de pământul țării !

De aceia ne este atâta de scump și de aceia, ori de câte ori ne depărtăm de el, — un dor nemărginit ne cuprinde sufletul, și, — fie-ne cât ne-ar fi de bine în altă țară, — nu putem sta acolo multă vreme, ci ne întoarcem covârșiți de iubirea ce ne leagă de acest pământ, căci, în afară de aceste comori, mai zace în el comoara oaselor străbune, mai scumpă nouă decât toate comorile lumii !

Mai deunăzi m'ani întâlnit cu un Român care avusese un rol de seamă, ca trimis al țării noastre într'o țară străină, și pe care întrebându 'l pentru ce a revenit în țară, — mi-a răspuns :

„N'am mai putut îndura dorul ce mă cuprinsese de pământul țării!“

Vedeți dar, iubiți ostași, cu câtă putere ne chiamă și ne aduce la el, de peste țări și mări, acest pământ scump al Patriei noastre ?..

Și numeroase sunt cazurile de felul acestuia.

Iată acum cari sunt cele din urmă cuvinte ale unui soldat Român, rănit de moarte în război, pe pământ străin. El se adresează unui camarad care trebuie să se întoarcă 'n țară :

Și-acum dă-mi mâna... A su nat cornistul de plecare...

Du Oltului, din partea mea, o caldă salutare ;

Și-ajuns în țară, eu te rog,

Fă 'mi cel din urmă bine :

Pământul țării să 'l săruți

Și pentru mine !..

Un alt astaș, Viteazul Dan, Căpitan de Plai, căzând greu rănit într'o luptă cu Tătarii, este făcut prizonier. Știind că 'l aștepta moartea, el se roagă de Hanul Tătarilor :

„Ghirai, mă lasă-lasă, în ceasul morții grele,

„Să mai sărut odată pământul țării mele !..“

Acestea nu sunt numai o 'nșirare de vorbe ale poezilor.

Ei tălmăcesc în adevăr, prin aceste cuvinte, iubirea nețărmurită ce o simte Românul pentru pământul țării lui.

Și această legătură a sufletului cu pământul Țării, Românul o simte mai ales când soarta îl duce pe alte meleaguri.

Nicolae Bălcescu, — un mare cărturar și patriot Român, — care a avut nefericirea să moară într'o țară străină, — nu numai că și-a iubit până la sfîntenie pământul patriei lui, dar a avut mereu sub perna pe care 'și odihnea capul, un mic săculeț cu țărână sfântă din glia strămoșească, — spre a se simți astfel totdeauna în atingere cu pământul țării lui, — și acel săculeț i-a încălzit sufletul până și-a dat cea din urmă suflare, — zicând :

„Mor fericit, că mor pe pământul Țării mele !..“

Care e taina legăturii sufletului nostru cu pământul Patriei, dragi ostași ?..

Este că : în acest pământ își dorm somnul lor de veci strămoșii, părinții, frații, copiii și toți cei cari ne-au fost dragi și au coborît în țărâna lui.

Că noi, prin munți și văi mănoase. Pe care ard făclii de maci, Avem comori de sfinte oase : Avem strămoși Romani și Dacii!..

Dacă strămoșii au luptat și au murit pentru pământul țării, spre a ni-l lăsa nouă moștenire, — care este datoria noastră ? :

Să luptăm și noi ca ei, până la jertfirea vieții, ca să 'l apărăm și să 'l lăsăm și noi urmașilor moștenire, pentru că numai astfel ne putem păstra ființa ca Nație și vom fi vrednici de binecuvântarea celor care vor veni după noi.

Dar, în ce chip vom putea oare să păstrăm pământul țării ?

Numai într'un singur chip : luptând uniți, pentru că numai uniți fiind sufletește, putem fi siguri că nu vom cădea niciodată biruiți de vrăjmașii noștri.

Fiți un suflet, o simțire, fiți o inimă de pară,
Să scăpăm de cotropire înflorita noastră Țară !
Să ne ridicăm ca unul, cu de Neam iubire - adâncă, —
Piept de foc și piept de stâncă, —
Braț de fier, pe culmi înalte Tricolorul să ni 'l poarte,
Să re 'nvie
Pe vecie
Neamul Românesc din moarte !...

Unirea însă nu este de ajuns, dacă ei nu luptă slujindu-se de
dacă nu este însufletită de cre- amândouă aceste arme deodată:
dintă, — și pământul țării nu unirea și credința.
poate avea apărători vajnici,

Neamul din al cărui suflet pierde flacăra credinții.
E o turmă care pierde tot ce i-au lăsat părinții :
Și, când ți-ai pierdut credința, — cei ce 'ți vor ființa frântă,
Vede Neamul ca pe-o turmă ce nimic nu mai cuvântă...

Atunci, cotropirea pământului țării n'ar mai cere vrăjmașului nici o jertfă.

Dușmanii ar veni și s'ar așeza în vatra pământului străbunilor noștri, ca la ei acasă, iar noi am deveni robii lor :

Robi de muncă și sudoare,
Fără nici o sărbătoare,
Robi uitați de Dumnezeu,
Și cu ochii plânși mereu !...

Unde-au biruit tâlharii, în țări mari și vechi din lume,
Inceput-au, plini de ură, Preoții să îi sugrume ;
Pe nevinovați să 'i ardă; joc să 'și bată de toți sfinții ;
Pe copii să 'i răstignească, pe când martori stau părinții ;
In cruzimea lor de fiare, ei siuit-au, blestemații :
Tații să 'și ucidă pruncii ; frații să 'și ucidă frații ;
Peste tot să fie numai jale, sânge și pârjol, —
Sufletul creștin să geamă răță cit, pustiu și gol, —
Și-astfel, crudelor jivine,
Toți închinătorii Crucii, în genunchi să li-se 'nchine
Și, ca robi, să nu mai aibă niciodată drept la bine !...
Dar voi nu le-ascultați șoapta, frați ostași cu suflet mare,
Gata toți să 'ncepeți lupta pentru vechile hotare :
Istețimea minții voastre, poate chiar și 'n miez de noapte
Să cunoască pe vrăjmașii ce vă spun minciuni în șoapte
Și cu blestemată gură
Vin să vă strecoare 'n suflet, ca „prieteni“, neagra ură, —
Ura plină de sugrum,
După care nu rămâne decât moarte, plâns și scrum !...

Asta e taina prin care Neamul nostru a isbutit să rămână mereu cuminte la coarnele plugului, pe brazda străbună, în timp ce alte Neamuri au căzut pradă nebuniei la care s'au dat, spre nenorocirea lor.

Nu de mult, țara noastră a trecut printr'o sguoduire—scurtă, din fericire, — dar care, fără cumintenia voastră de ostași iubitori ai Patriei, nebunia ar fi luat întinderi nebănuite și poate

Aceasta o doresc din toată inima lor cei cari râvnesc mereu bogatul pământ al țării noastre, — și, ca să 'și atingă țelul lor mișelesc, ei se strecoară adeseori printre noi, cu suflet plin de viclesug, indemnându-ne 'n șoapte la toate fărdelegile.

Vai de Neamul care 'și pleacă urechea la asemenea șoapte, dând ascultare sfaturilor acestor ticăloși vrăjmași...

ne-am fi prăbușit pentru totdeauna.

S'a putut vedea, cu acest trist și dureros prilej, dreapta cumpănă a sufletului vostru de stăpânitori ai pământului țării.

Acei cari au pus la cale ceiace s'a petrecut, — fără ca lucrurile să iasă după socoteala lor, — nu sunt decât vrăjmașii despre cari pomenim mai sus, și cari nu voiau altceva decât pieirea Neamului Românesc !

Năzuit a mișeasca și ticăloșita gloată,

Să ne-aprindă Țara toată ;

Să nu mai avem tezaur

În Altare pe Iisus !..

Ticăloșilor li 'i sete de mărirea lor, de aur ;

Drojdia se vrea de-asupra, putregaiul se vrea sus !..

Sufletele lor de fiară,
Nu mai au nimica sfânt
Nici în cer, nici pe pământ :
Ei vor „Patria“ să piară,
„Dumnezeu“ să fie frânt ;
Să fim toți o biată turmă fără
drepturi, nici cuvânt !...
Soarta Nației Române s'o păs-
treze ei în mână :
Viermii toți s'ajungă 'n slavă,
iar luceferii 'n țărăniță !...
Și, sub tirania gloatei care 'și
nalță pumnul strâns,
Să ni-se topească ochii, potopiți
de-atâta plâns !...

Așa au chitit dușmanii cari doreau să cotropească pământul țării, dar... și de astădată s'a adevărit zicătoarea că : „Socoteala de-acasă, nu se potrivește cu cea din târg !

Cinste vouă, dragi ostași cari v'ați făcut și acum datoria, apărându-vă cu drag Patria, și binemeritând pe veci cinstirea ei.

Cum ați fi putut voi oare să faceți altfel ?

Au nu trăește Țara în sufletul fiecăruia din voi, ca o icoană sfântă fără preț de scumpă ?..

N'am nici picătură de 'ndoială, dragi ostași, că simțiți și voi la fel cu poetul care 'și cântă astfel Patria, tălmăcind nu numai ce simte el, ci simțirea voastră a tuturor, a Neamului întreg.

Și, dacă toți simțim așa, — este pentru că această iubire de țară ne-a fost turnată în suflet de către acei strămoși, ale căror oase, în decursul veacurilor, au devenit una cu pământul țării.

Trăesc în noi acești strămoși de fier și putem spune că virtuțile de cari dăm dovadă, sunt ale lor, ei ni-le-au sădit în suflet.

Dacă ei nu și-ar fi iubit Patria, cu atâta nețărmurită adorare, nici noi, poate, n'am iubi-o așa cum o iubim.

Un cărturar, fiu de plugar, mi-a pilduit odată cum nu se poate mai temeinic această iubire ce simțim toți pentru pământul țării :

„De câte ori mă duc în satul meu, — zicea el, — o putere de nebiruit mă smulge din mijlocul a-lor-meii de-acasă și mă duce pe câmp, să 'mi satur sufletul de o bucurie pe care n'am cunoscut-o decât copil fiind.

„Nu este vorba de acea bucurie a ochilor ce se desface la vederea lanurilor de grâu, plin de maci și de cicori ; a lanurilor de rapiță 'nflorită sau de porumb cu mătasea știuleților strălucind ca aurul în bătaia soarelui, — și

nici nu e vorba de vraja ce 'ți picură 'n suflet cântecul ciocârliilor ce se pierd în adâncul slăvilor albastre.

„Alta este bucuria după care aleargă sufletul meu cu atâta insetare, — și iată care :

„Să'mi scot încălțăminte și, în picioarele goale, să merg ceasuri întregi, pe brazdele proaspăt răsturnate de plug !..

„Nu odată m'am supus acestei porunci, venită poate de dincolo de moarte, adică din acea

iubire a strămoșilor noștri pentru pământul țării lor.

„Mergând astfel cu picioarele desculțe pe brazda din care ieșeau aburi, mi-se părea că mă leg prin nu știu ce taină cu pământul, că sunt una cu el, și 'mi simțiam tot trupul furnicat de fiori neînțeleși !...“

Această simțire mărturisită de cărturarul nostru, se potrivește de minune cu versurile următoare :

Țara mea, e leagăn dulce de balade,
Cu haiduci și cu hangițe rumeoare...
Pe-a ei frunte 'naltă — stemă — numai brad e,
Și-are munți cu cerbi și căprioare !..

Pe ai săi munți de cremeni dacă sui cu greu
Și le-ajungi în vârfuri, când măreț ard zorii,
Simți că stai, — tu, vierme, — lângă Dumnezeu,
Și-l auzi vorbind cu toți păstorii...

Ale Țării mele aurite șesuri
Povestesc din vremea hoardelor barbare,
Ce veneau cu larmă plină de 'nțeleșuri,
Să ne ia ogorul scumpelor grânare !..

Dar... țeseau străbunii tort în șase ițe,
Și-au pierit ca fumul hoardele străine :
Le-au gonit Hristoșii sfintelor troițe,
De icoana căror zările ni 's pline...

Țara mea e toată o moșie rară, —
De strămoși sfințită cu-a lor scumpe moaște ;
La tot pasul, glia-i are o comoară
Grea, pe care încă nimeni n'o cunoaște !..

Către ea, vrăjmașii vor mereu să vină,
Să ne cotopească marile comori ;
Vor să ia o țară plină de lumină, —
Rai de flori, de codri și privighetori !..

Dar noi stăm ca munții pe străbuna glie :
Necintiți, — oricine fir'ar inamici...
De-or veni vrăjmașii către noi, — să vie !..
Noi aici rămânem pentru vecinicie,
Iar vrăjmașii noștri vor muri aici !..

În țara mea, ori-unde pașii ar fi pe glie să mă poarte,
Aud grăiri ingemănate ce vin de dincolo de moarte, —
Grăiri ce vin să mă 'nfioare,
Vorbindu-mi din străbune vieți, —

Așa cum mă 'nfior adesea și simt tot sufletu-mi vâlvoare,
Citind isprăvile străbune în pagini de Letopiseți !..

În fie-ce plăvan ce paște sau calcă pe-al câmpiei cimbru,
Eu văd același falnic zimbru
Pe care Dragoș Voevodul, odată, pe-un tăpșan de munte,
L'a doborât c'o fulgerare de buzdugan trântit în frunte...

Troițe cu Hristoși pe cruce, — în culmi sau poale de vâlcele, —
Imi spun mereu că toți strămoșii au stat ingenunchiați la ele,
Și lacrima ce 'mi cade 'n rugă, din calda genelor fântână,
Eu simt că, — pe pământ când pică, — mi-o soarbe sfânta lor
țărână !

În fiecare baci cu turmă — în sarică — eu văd un Dac.
A cărui vorbă apăsată o-aud de dincolo de veac,
Iar când, cu buciumul la gură, îl văd pe câte-o stâncă-abruptă,
Imi pare un Voivod pe culme, ce 'și chiamă oștile la luptă !..

Atunci, aud în clocot munții :

De pretutindeni văd străbunii
Gonind pe cai, — cu grea mânie
brăzdată 'n curmezișul frunții.

Și 'ncepe lupta cu Avarii, cu Pe
cenegii sau cu Hunii !..

Asemenea gânduri și trăiri în trecutul Neamului, ne sorb pe toți, dragi ostași, ori de câte ori ne găsim în atingere cu brazda proaspăt răsturnată de plug.

Încă odată : nimeni nu ne poate schimba credința că iubirea ce simțim cu toții pentru pământul țării, este o Dunăre ce se revarsă de veacuri în sufletul nostru al tuturor, și că această Dunăre isvorăște din sufletul acelor strămoși „cu trupu 'n răzășie și sufletul în cer“ ..

Ei ne poruncesc să ne apărăm hotarele cu atâta dârzenie și tot ei ne ajută prin vrerea lui Dumnezeu să alungăm totdeauna pe vremelnicii cotropitori ai unor ținuturi din acest pământ al Patriei noastre.

Într'o poveste se spune că doi viteji — între cari unul era fiul pământului, Anteu se numea el, iar celalt Hercule s'au luat la luptă pe viață și pe moarte.

Hercule băgă de seamă că po-trivnicul lui, ca fiu al pământului ce era, primia puteri noi în luptă, ori de câte ori atingea pământul cu picioarele.

Atunci Hercule l'a ridicat în văzduh și numai astfel l'a putut răpune, strângându'l în brațe până ce a murit.

Ei, bine, dragi ostași, tot ca Anteu din poveste este și Neamul Românesc de tare pe pământul strămoșesc, — și numai astfel se 'nțelege de ce toate valurile de vrăjmași cari au năvălit asupra lui, nu l'au putut birui niciodată de-alungul veacurilor.

În luptă cu dușmanii lui pe acest pământ al țării, Neamul nostru primește mereu puteri noi de la strămoșii lui cari s'au făcut una cu glia Românească, — dar nu se va găsi nici un Hercule care să ne ridice Neamul în văzduh de pe pământul Patriei străbune !

Legătura noastră cu pământul țării e veșnică!
 „Dar nu vrea răzășimea să'șivândă al ei ogor,
 „Căci e legat prin sânge pă-mântul de popor!“ —

zicea Vasile Alecsandri într'o
 poezie a lui, iar poetul George
 Coșbuc, în „Noi vrem pământ“
 scrie :

Pământul nostru 'i scump și
 sfânt,
 Că el ni 'i leagăn și mormânt !...

De aceia l'au iubit strămoșii
 cu atâta foc, și de aceia îl iubim
 și noi.

...Și 'n timp ce 'n zări soborul de ciocârlii tot cântă,
 E-atâta soare 'n mine și-atâta pace sfântă,
 Că 'mi vine — lung — pământul acuma să'l sărut,
 Cu gândul la străbunii ce 'n pază l'au avut...

O, mari strămoși de pară : Romani, și Daci, și Geți,
 În spicele de grâne și 'n cele de secară,
 Eu văd a voastre sulți și vârfuri de săgeți
 Cu cari ați stins vrășmași râvnind a voastră Țară !

În freamătul de lanuri, aud al vostru 'ncaer
 Cu miile de gloate, — puhoi de venetici, —
 Când se umplea văzduhul de șuere și vaer, —
 Ei toți sburând ca pleava, voi rămânând aici !..

V'aud pe-aceste plaiuri mânând cu blând îndemn,
 Sub ciocârliei, plăvanii arând cu plug de lemn,
 Și știu că, orice bulgăr ași sta să iau în mână,
 O inimă străbună e sfânta luitărână !..

Și, dacă tot soborul de ciocârliei, pe vânt,
 Spre cer își 'nalță cântul, legându'l de pământ, —
 Pe voi vă prea-mărește, strămoși de foc și fier,
 Cu trupu 'n răzășie și sufletul în cer !..

*

Neam Român ce vii din veacuri, Neam ce-ai sângerat din greu,
 Dar cu pieptul tău, dușmanii ți-iai biruit mereu ;
 Neam viteaz care urcat-ai culmea visului tău sfânt,
 Dar, sub vitregia sorții, azi gemi iarăși, de dor frânt, —
 Smulge 'ți sufletul din noaptea care-ar vrea să te 'mpresoare,
 Urcă'te pe culmi spre soare,
 Neam cu țara toată flori,
 Plină numai de comori ;
 Strânge-te sub Tricolorul biruințelor străbune :
 Pune umăr-lângă umăr, suflet-lângă suflet pune,
 Să te faci năprasnic munte fără nici o cărăruie,
 Să nu poată nici o fiară pe-a lui steiuri să se sue,
 Ci să cadă fulgerate
 În prăpăstii fără fund
 Toate fiarele spurcate
 Ce 'n hățișuri ți-s'ascund !..

Așa dar, dragi ostași, aflân
 du-ne mereu sub legile de fier
 ale vrerilor străbune, — avem
 datoria sfântă de a ne purta și
 noi ca vrednici urmași ai lor, spre
 a putea stăpâni în vecii-vecilor
 pământul țării noastre scumpe !

Nici o comoară din lume nu ne
 poate fi mai scumpă ca acest
 pământ, căci nu de geaba zice
 cântecul poporului :

„Fie pâinea cât de rea,
 „Tot mai bine 'n țara mea !“

Faptele vitejești pe cari le veți
 săvârși, vor face ca : strămoșii,
 părinții, și frații noștri coboriți
 în pământul țării, să 'și doarmă
 lîn somnul lor de veci, iar sufle-
 tele lor, acolo în cer, unde să-
 lășluesc, — să se bucure de
 vrednicia noastră, că știm să
 păstrăm și să lăsăm urmașilor,
 tot ca și ei, mult udata cu sân-
 ge moștenire.

❖

Ostași, în zarea lumii vuește lung
 furtuna...

Deci, sufletele voastre, azi, face
 ți-le una !

De vreți : stăpâni s'ajungem pe-
 a noastre sfinte drepturi,
 O singură vâpae s'avem cu toții
 'n piepturi !..

Azi, Neamul meu, te afli în
 greaua ta răscruce, —
 Și-un singur drum, din toate, la
 mântuire duce :

Adună-te 'mprejurul aceluia care,
 azi,

Vrea 'n slăvi să te ridice de un
 de-a fost să cazii ;

Vrea jalea să ți-o curme, să nu
 mai gemi nicicând, —

Pe glia ta străbună, să ari me
 reu cântând !..

Fă zid în preajma celui dat Nea-
 mului de Domnul,
 Și care, pentru Țară, nici nu 'și
 mai doarme somnul,
 Ci gândurile-i toate — mari nu
 feri de lumină, —
 Pe-altarul înălțării Românilor le
 'nchină !..

Sus inimile toate, ostași cu drag
 de Țară, —

Când inima lui toată azi arde
 pentru Țară

Să făurim — măreață, sub Ste-
 ma ei cea veche, —

O Patrie ce 'n veacuri nu va a
 vea pereche !..

VASILE MILITARU

ȘTEFAN CEL MARE

APARATOR AL CREȘTINĂȚII

La 2 Iulie 1504 „au răposat cu mare jale la Scaunul său, la Suceava” — cum scrie cronicarul, — Ștefan cel Mare al Moldovei.

Domnise 47 de ani, „tot în războaie și ostenele”. Prinț viteaz și neînfricat în luptă, creștin pios și luminat, moldovean, cu o nețărmurită dragoste de moșie, Marele Domnitor a isbutit în timpul Domniei lui să dea Țării și Scaunului său o faimă pe care dela Alexandru cel Bun, Moldova nu o mai cunoscuse.

S'a suit pe Tron într'o vreme când întreaga Creștinătate era amenințată să se năruiască sub loviturile din ce în ce mai dese și mai îndârjite ale păgânității otomane. Sud Estul Europei fusese cucerit de Turci și Sultanii lor ajunseseră victorioși la gurile Dunării.

În același timp, Moldova era râvnită cu ardoare și de Craii vecini, dornici să-și întindă puterea peste

glia ei mănoasă, deținătoarea unui pitoresc fermecător, care nicăeri dealungul Carpaților nu se mai întâlnește.

Pentru tânărul Domnitor greutatea au fost mari dintru început. Dar omul a fost și mai mare și le-a învins pe toate.

Domnind peste o țară mică dar cu o populație vitează el a înțeles că va putea să lovească pe rând, în fiecare. Politica lui a fost, în consecință, o politică de prietenie cu vecinii cari nu reprezentau un pericol imediat, dar de o dârză împotriva față de dușmanul care ridica pretențios capul. Datorită acestei înțelepte politici, Ștefan cel Mare n'a luptat niciodată cu doi dușmani de odată; și nici odată Moldova, în lungul celor 47 ani cât a ținut Domnia Sa, nu a cunoscut prădăciunile și pustiirile invaziilor dușmane. A bătut pe Unguri, a învins în numeroase rânduri pe trufașii crai ai Poloniei, a stăvilit cu eroică îndârjire invaziile dela Răsărit. Dar lupta lui cea mare a fost lupta de apărare a creștinătății împotriva islamismului

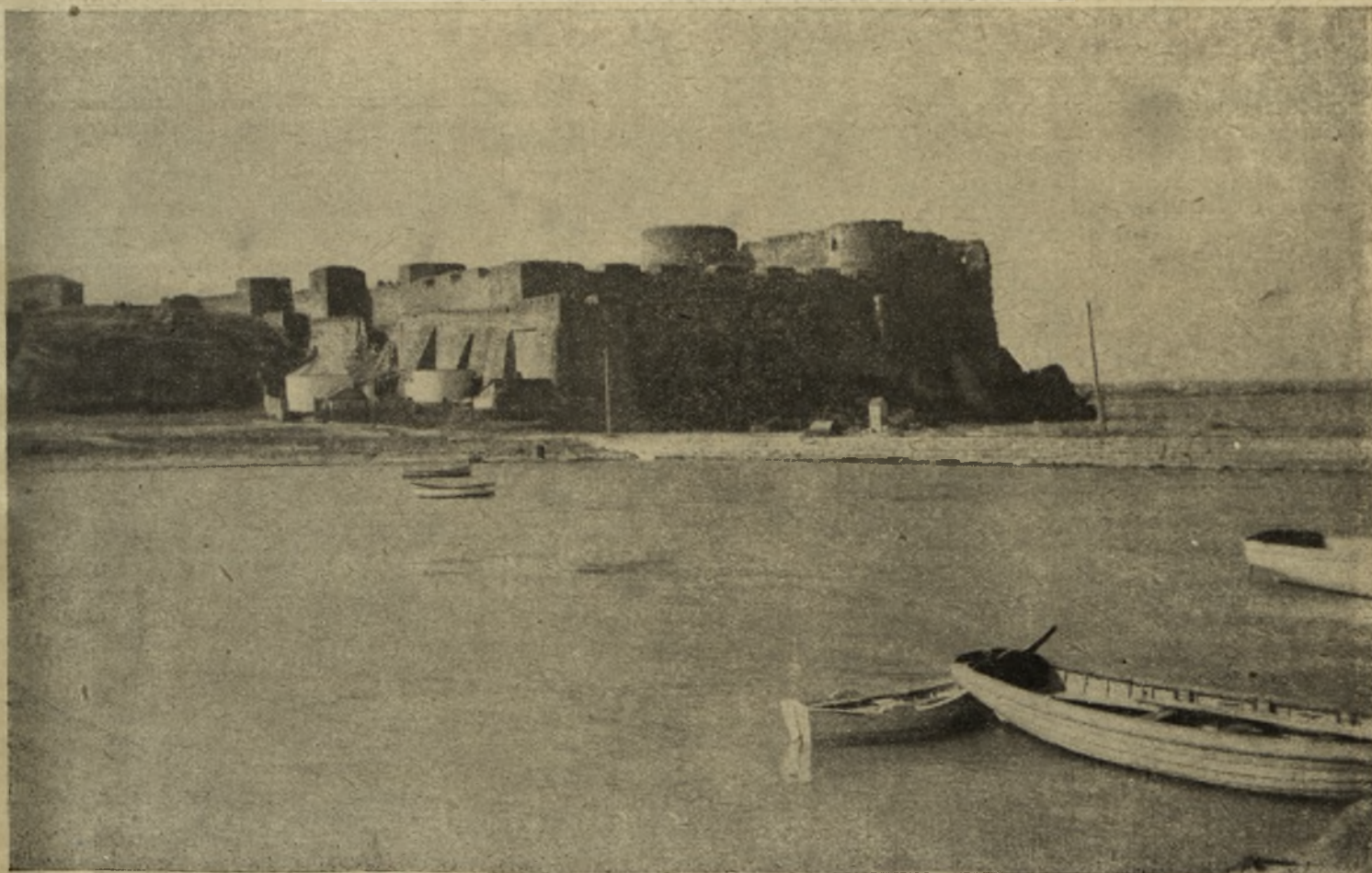
necruțător. Pe Turci i-a lovit cu o forță care i-a dus faima până departe de granițele Moldovei. Cu toată puterea lor nemăsurată, viteazul ostaș a știut să le impună războiul dorit de el i-a atras în locurile în care manevrele lui puteau fi liber executate și i-a frânt aproape întotdeauna.

A fost, fără îndoială, un mare geniu militar. Dar nu numai atât. Operele de artă creștină pe care le-a lăsat posterității, sfintele lui ctitorii ni-l arată ca pe un mare iubitor al valorilor spirituale, ca pe un creștin cu gândul nedeslipit de Dumnezeu.

Azi România, continuând tradiția creștină a ctitorilor ei, participă cu elan la uriașa cruciadă pe care civilizația creștină europeană a pornit-o împotriva păgânismului modern, comunismul. Ne aflăm în același nebiruit front al Crucii, în care acum patru veacuri și jumătate Ștefan Vodă al Moldovei a luptat singur stârnind admirația întregii lumi creștine.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

CETATEA ALBA

La un comandament de pe frontul româno-german, Mareșalul Antonescu a înmănat generalilor von Schobert și Hansen înaltele decorațiuni ce le-au fost conferite de către M. S. Regele.

Infanteriști români, în timpul unui atac pe frontul din Ucraina.